

38. nap / A halottak feltámadása

Pál első levele a korinthusiakhoz 15, 14-44

12 perc

14 Ha pedig Krisztus nem támadt fel, akkor hiábavaló a mi igehirdetésünk, de hiábavaló a ti hitetek is.

15 Sőt Isten hamis tanúinak is bizonyulunk, mert akkor Istennel szemben arról tanúskodtunk, hogy feltámasztotta Krisztust, akit azonban nem támasztott fel, ha csakugyan nem támadnak fel a halottak.

16 Mert ha a halottak nem támadnak fel, Krisztus sem támadt fel.

17 Ha pedig Krisztus nem támadt fel, semmit sem ér a ti hitetek, még bűneitekben vagytok.

18 Sőt akkor azok is elvesztek, akik Krisztusban hunytak el.

19 Ha csak ebben az életben reménykedünk Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk.

20 Ámde Krisztus feltámadt a halottak közül, mint az elhunytak zsengeje.

21 Mivel ember által van a halál, ember által van a halottak feltámadása is.

22 Mert ahogyan Ádámban mindnyájan meghalnak, úgy Krisztusban is mindnyájan életre kelnek.

23 Mindenki a maga rendje szerint: első zsengeként támadt fel Krisztus, azután az ő eljövetelekor következnek azok, akik a Krisztuséi.

24 Azután jön a vég, amikor átadja az uralmat az Istennek és Atyának, amikor eltöröl minden fejedelemséget, minden hatalmat és erőt.

25 Mert addig kell uralkodnia, míg lába alá nem veti valamennyi ellenségét.

26 Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál.

27 Mert Isten mindent az ő lába alá vetett. Amikor pedig azt mondja, hogy mindent az ő lába alá vetett, nyilvánvaló, hogy annak kivételével, aki neki alávetett mindent.

28 Amikor pedig majd alávetetett neki minden, akkor maga a Fiú is aláveti magát annak, aki alávetett neki mindent, hogy Isten legyen minden mindenkiben.

29 Különben mi értelme van annak, hogy a halottakért megkeresztelkednek? Ha a halottak egyáltalán nem támadnak fel, miért keresztelkednek meg értük?

230 Miért vállalunk veszedelmet mi is minden pillanatban?

31 Naponként a halállal nézünk szembe, oly igaz ez, testvéreim, mint a veletek való dicsekvésem Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.

32 Ha csak emberi módon küzdöttem a vadállatokkal Efezusban, mi hasznom belőle? Ha a halottak nem támadnak fel, akkor „együnk és igyunk, mert holnap úgyis meghalunk”.

33 Ne tévelyegjetelek: „A jó erkölcsöt megrontja a rossz társaság!”

34 Legyetek valóban józanok, és ne vétkezzetek, mert némelyek nem ismerik Istent: megszegyenyítésekre mondom ezt.

35 De megkérdezhetné valaki: hogyan támadnak fel a halottak? Milyen testben jelennek meg?

36 Esztelen! Amit elvetsz, nem kel életre, míg előbb meg nem hal,

37 és amikor vetsz, nem a leendő testet veted el, hanem csak a magot, talán búzáét vagy valami másét.

38 De Isten olyan testet ad annak, amelyet elhatározott, mégpedig minden egyes magnak a neki megfelelő testet.

39 Nem minden test egyforma, hanem más az embereké, más az állatoké, más a madaraké, és más a halaké.

40 Vannak mennyei testek, és vannak földi testek, de más a mennyeiek fényessége, és más a földieké.

41 Más a nap fényessége, más a hold fényessége, és más a csillagok fényessége: mert egyik csillag fényességben különbözik a másik csillagtól.

42 Így van a halottak feltámadása is. Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban;

43 elvettetik gyalázatban, feltámasztatik dicsőségben; elvettetik erőtlenségben, feltámasztatik erőben.

44 Elvettetik földi test, feltámasztatik lelki test. Ha van földi test, van lelki test is.

Az embereket mindig is lenyűgözte a kérdés, hogy mi történik a halál után. A válaszok skálája onnan, hogy „a halállal mindennek vége” azon keresztül, hogy „van személyes élet a halál után” egészen addig elér, hogy „a halál után feloldódunk az isteni ősookban”, vagyis, hogy van túlvilági élet, de nem egyén és személy formájában. Ez az Újszövetség kezdete óta nem sokat változott, azonban 3 elképzeléssel ma is éppúgy találkozunk, mint akkoriban. A korai kereszténység néhány éven belül szélesebben elterjedt a Római Birodalomban, amelynek kultúráját és vallását teljességgel a görögök és a filozófiájuk hatotta át. De szinte mindegyik nagyobb városban állt egy zsinagóga is. Az Újszövetség szerzői, mindkét célcsoportot szem előtt tartották. Ezt szövegünk is visszatükrözi. Először is ott voltak a zsidók. A zsidóság körében akkoriban hevesen vitatott kérdés volt, hogy van-e egyáltalán olyasmi, mint a halottak feltámadása. Valóban, az Ószövetség nem sokban járul hozzá a halál utáni életben való reménykedéshez. Mózes öt könyve, mely a zsidók számára különösen szentnek számít, semmit nem szól erről a témáról. Más könyvekben a halál után a seolba kerülnek, mely valamiféle árnyékvilág, és sokszor helytelenül pokolnak fordítanak. Az első utalások az élet utáni halálra az Ószövetségnek, csak nagyon késői rétegeiben jelennek meg. Csak az időszámításunk előtti utolsó három században jutott egyre inkább érvényre a zsidóságon belül a személyes feltámadásba vetett hit.

A görögök körében szintén nagyon sokféle felfogás uralkodott. Így éppenséggel voltak, akik szerint a halállal mindennek vége. Epikureus-tól származik a híres mondat: „A halál nem érdekel, mert míg én itt vagyok, addig a halál nincs itt. Mihelyt azonban a halál itt van, én többé nem vagyok itt.” Mindazonáltal a legtöbb görög hitt a az emberi lélek hallhatatlanságában, és ezt a hitet azzal a felfogással kötötték egybe, hogy a test a lélek börtöne. Amikor meghalunk, a lélek kiszabadul a börtönből, és a bennünk lévő „isteni szikra” visszatér Istenhez. Az emberi lélek tehát tovább él az isteni ősforrásban, de nem individuusként, hanem az isteni részeként. Ezért az a fajta test szerinti feltámadás, amit a keresztények hirdettek, a görögök számára éppoly elképzelhetetlen volt, mint a halál utáni személyes élet gondolata. Izgalmas, ahogy Pál szövegünkben felveti és vitatja ezeket a különféle szemléleteket. „Krisztus feltámadt – méghozzá testileg.” Ebből az alapkielentésből indul ki. Innen vonja kritika alá korának egyes világnézeteit. Ezt három kérdés alapján láthatjuk: 1, A halállal mindennek vége? 2, Van személyes élet a halál után? 3, A feltámadásnál a test is feltámad vagy csak a lélek?

1, A halállal mindennek vége?

A korinthusiak saját filozófiát kovácsoltak össze különféle kortárs irányzatokból. Mint a keresztények, hittek Jézus feltámadásában, de nem az általános feltámadásban. Napjainkban ez általában fordítva van: sokan hisznek ugyan a halál utáni életben, de nem Jézus személyes, sőt testi feltámadásában. Ezért olyan nehéz nekünk megérteni Pál érvelését. Ami neki és a korinthusiaknak világos volt, vagyis, hogy Jézus feltámadt, napjainkban sokkal kérdésesebb annál, mint amit ezzel be akar bizonyítani: hogy emiatt kell léteznie a halottak általános feltámadásának. A halál után nem lehet vége mindennek, mondja Pál, hiszen Krisztus feltámadt. Mi értelme lenne Jézus feltámadásának, ha halálunk után a sírban maradnánk. Úgy tudjuk, a halál a bűn fizetsége. Mit használ a megbocsátás, ha mégis a halálban maradunk? Miért kellett Jézusnak meghalnia, ha nem azért, hogy legyőzze a halált? Mi haszna Isten Fia velünk való szolidaritásának, ha ez a közös út éppen abban a pillanatban szűnik meg, amikor ő feltámad a halálból? Pál kristálytisztán megmondja: ha nincs feltámadás, akkor a kereszténység aaptalan és értelmetlen. Akkor a keresztény igehirdetés csupa hazugság, a hit hiábavaló, a keresztény remény illúzió. Igaz, az ószövetségi hit tudta nélkülözni a halál utáni élet elképzelését, de Jézus feltámadása óta ez már nem megy, különben minden, ami a kereszténység lényegét alkotja, abszurdummá válna. Az a kereszténység, amely csak a földi életre hivatkozik, legfontosabb tartalmától fosztja meg magát, és ezért egyszerűen elképzelhetetlen.

2, Van-e személyes élet a halál után?

Ahhoz, hogy ezt a kérdést megválaszolhassuk, először vetnünk kell egy pillantást ebben a vonatkozásban az élet szóra. A görögök akkoriban hittek az emberi lélek halhatatlanságában. „Tovább élni” ezért azt jelentette számukra: a lélek kiszabadul a test börtönéből, a lélek, illetve a bennünk lévő isteni szikra visszatér Istenhez. Minderről a Bibliában egy szót sem olvashatunk. Az Isten által alkotott test nem börtön, és egyáltalán nem igaz az sem, hogy a test a gonosz székhelye. Ellenkezőleg, az ember sokkal inkább teljességgel bűnös, és nincs benne semmi isteni, mely elválasztható lenne tőle, egyszerűen képes lenne önállóan tovább élni. A halál a bűn fizetsége, de a bűn nemcsak testi valami, ahogy a görögök hitték, hanem nagyon is szellemi! Ez azt jelenti, hogy a halál a lelket és a szellemet is érinti, nem csak a testet. Pál ezért nem arról beszél, hogy az ember halhatatlan, hanem, hogy Isten feltámasztja az embert – még hozzá testestül-lelkestül. Ha tehát arról beszélünk, hogy van élet a halál után, vedd tekintetbe a különbséget a „lélek halhatatlanságának” fogalma és az „Isten feltámasztja az embert” kijelentés között. A feltámadás nem több és nem kevesebb, mint új teremtés. Rövid időre úgy mond belemerülünk a halálba – még hozzá mindenestül, testestül-lelkestül -, hogy utána Isten teremtői beavatkozása révén testestül-lelkestül feltámadjunk. A végén, mondja Pál, Isten lesz, „minden mindenben”. Csodálatos ígéret ez: Isten minden szempontból győzni fog. Eljön az Ő országa, megvalósul az akarata!

3, A test is feltámad vagy csak a lélek?

Pál és a többi újszövetségi szerző általában az egész ember feltámasztásából indul ki, vagyis a test és a lélek feltámadásából. Mint, ahogy a feltámadt Jézusnak teste volt, melyet használt is arra, hogy megjelenjen tanítványainak, kommunikáljon, egyen és igyon velük. Testünk a kommunikáció médiuma. Valamilyen módon kell, hogy lássanak vagy halljanak bennünket, kell, hogy kapcsolatban legyünk egymással, ami azonban teljességgel elképzelhetetlen volna akkor, ha csak szellemi lények lennénk. A test feltámadása azért annyira fontos, mert a kommunikáció feltámadása, a kapcsolatteremtésre való képességnek és a szeretetnek a feltámadása függ tőle! Természetesen abszurdum lenne azt képzelni, hogy ugyanaz a test támad fel. Testünk legtöbb sejtje néhány évente megújul. Egy idős ember teste más, mint egy csecsemőé. Már eleve innen adódik a kérdés, vajon miféle test támad fel, és vajon majd hozzátartoznak-e a velünk született vagy az évek során szerzett fogyatékoságok is. De Pál nem azt állítja, hogy ugyanazzal a testtel támadunk fel. „Szellemi testről” beszél, amely majd feltámad, hanem olyan testről beszél, amelyik korlátolt földi testünket toronymagasan felülmúlja. Ezt igazából nem tudjuk elképzelni. Ugyanolyan nehéz, mintha egy hernyóra tekintve azt a lepkét próbálnánk látni, amely majd kifejlődik belőle. A feltámadt Jézusról azt mondják, hogy tanítványai részben azonnal felismerték, részben csak később, a hangjáról vagy arról, ahogyan megtörte a kenyeret. Zárt ajtókon keresztül látogatta meg tanítványait, ugyanakkor kenyeret és halat evett velük. Sőt, keresztre feszítésének sebeit hordozta kezén és lábán. De feltámadt teste mégis eléggé csodálatos és mennyei volt ahhoz, hogy változás nélkül felvétessen Isten dicsőségébe. Hasonlónak képzelhetjük el azt a testet is, amellyel Isten majd minket feltámaszt.

Szeretném mindezt egy alapvető megjegyzéssel befejezni: a kérdés, hogy mi lesz a halál után, alapján véve csak spekulatív módon válaszolható meg. Ez még egy olyan ugyancsak józannak tűnő állításra is érvényes, miszerint a halállal mindennek vége szakad. Végtére még ez a látszólag „hitetlen” állítás is hit kérdése. Aki csak azt hiszi el, amit lát, az is hisz: azt, hogy a szemével minden lényegeset meglát – ezt a kijelentést az élet nap, mint nap megcáfolja. A válasz a kérdésre, hogy mi jön a halál után, mindig a hit válasza, és így sem nem igazolható, sem nem cáfolható. Akármennyire is meg van győződve valaki a véleményéről, és akárhányan igazat adnak is neki, tulajdonképpen ebben a kérdésben mindnyájan csak a sötétben tapogatózunk. Egyedül Isten tudja, mi történik a halál után. A keresztény felfogás arról, hogy mi van a halál után, első pillanatra éppoly kevésbé bizonyítható, mint minden más felfogás. De másképpen indokolja magát. Nem emberi gondolatokra és spekulációkra épül, hanem Isten kinyilatkoztatására. Arra a kérdésre: „Hogy jutnak eszetekbe ilyen kijelentések?”, a kereszténység így válaszol: „Isten mondta. Hisszük, hogy Isten Jézusban testté lett. Hisszük, hogy Isten feltámasztotta a halálból. És hisszük, hogy Isten a Biblián keresztül szól hozzánk.” Ez végeredményben annyit jelent, hogy a keresztény hit a feltámadásban Jézus feltámadásán alapul. És azon, hogy a Biblia az akkori eseményekről hiteles tanúságot nyújt. Én ezt stabil alapnak tartom. Lehet, hogy neked más a véleményed, de a halál utáni életre való reménynek ennél jobb megokolását nem találod másutt ezen a világon.

"A feltámadás a világ legegyszerűbb dolga: az, aki az embert egyszer megteremtette, másodszor is meg tudja teremteni."

Voltaire

38. Szerda: Tisztítsd meg a beszéded!

[A könyv megvásárolható:

<https://www.lutherkiado.hu/kiadvanyok/konyvek/lelkiseg/486-40-nap-alatt-az-en-korul>]